

„De jó csak lenni!”

A gyermeki jogokat tisztelő
pedagógiai gyakorlat – A
létszükségletek

2022. 10. 20.
Vojtina Bábszínház, Debrecen

Előadják:

Fóris Marietta

Erdélyi Klára

Rábai Dávid

DEBRECENI
EGYETEM

Child
Gyermek

Parent
Szülő

Pedagogue
Óvodapedagógus

Researcher
Kutató

Children's development/ A gyermek fejlődése

Skills, attitudes, behaviours
Készségek, viselkedési formák, attitűdök

Exploration/ Exploráció

Rights, self, professional development
Jogok, önkép, szakmai fejlődés

Subjectivity/ Szubjektivitás

Preferences, accepting differences,
Personal significance
Preferencia, a különbségek elfogadása,
Személyes jelentőség

Valuing/ Megbecsülés;

Valuing all children Minden gyermek megbecsülése

Uniqueness/ Egyediség;

Respect, personalisation, individual ways of
communicating
Tiszteletben tartás; személyre szabott
megközelítések, sajátos megnyilvánulások

Lived experiences/ Tapasztalat

Multi-sensory experiences
Multi-szenzorális tapasztalatok, élmények

PARTICIPATION

OWNERSHIP

Joy of play
Cooperation
Children constructing
meaning and
understanding

**CHILDREN'S
AUTONOMY**

Self Regulatory behaviour
Power dynamics
between children

SIGNIFICANT PEOPLE

Friendship dynamics
Family dynamics

PROVISION

VOICE

Self-expression
Views
Opinions

**SPACE
AND PLACE**

Social, emotional
and physical
environment

**ADULT
DOMINANCE**

Teach and check
Adult behaviour /
attitudes

**ESSENTIALS
FOR LIFE**

Basic needs
Physiological needs
Health
Privacy

PROTECTION

Létszükségletek altémái

- Fiziológiai szükségletek
 - menedék,
 - ruházat,
 - ragaszkodás
 - érzelmi szükségletek (ne bántalmazzák őket)
- Védelem
 - Bizalom,
 - Biztonság

DEBRECENI
EGYETEM

Létszükségletek altémái

- Elvonultság
 - A gyermekek magányosak szeretnének lenni, amikor használják a WC-t
- Egészség
 - A gyermek aggódik, hogy beteg lesz és orvoshoz kell mennie
- Étel
 - Az élelmiszerek tápértékének ismerete,
 - Ételintolerancia - gluténmentes kenyér,
 - Egy mesefelolvasást követően a gyermekek azokat a gyermekeket sajnálták, akik nem tudnak eleget enni

Pedagógusi példák a létszükségletekre – Erdélyi Klára

- A kutatás során választott módszerek **a szabad játék** és **a mese** voltak. A mesékhez felhasznált irodalom: *Boldizsár Anikó Az elveszett madártoll* – aktuális témákhoz kapcsolódóan
- A kutatásban három kislány vett részt, két nagycsoportos, és egy középső csoportos. A középsős kislánnyal udvari játék alkalmával **személyes beszélgetést** sikerült megvalósítanom, ahol az alkotás örömről számolt be nekem. Erről hangfelvétel készült
- A projektben való részvétel rávilágított arra, hogy a gyermekek számára mennyire fontos a **koncentrált figyelem**, a személyes beszélgetés, hogy meghallgassa őket valaki, hogy elmondhassák érzéseiket, élményeiket
- A létszükségletek számomra nem csak az egészséget, fizikai szükségleteket jelentik, hanem a **mentális egészséget** is. A gyermekek remekül megtalálják ezen szükségletüknek a kifejezését, valamint a kielégítés módját is, pl. az ábrázoláson keresztül

Pedagógusi példák a létszükségletekre – Fóris Marietta

- Választott módszerek: **beszélgetés** és a **játékos cselekedtetés**
- Gyermeki fantáziák az éhezésről:
 - „az éhezés nagyon rossz lehet, fáj a hasa annak, aki éhes”
 - „aki szeretne Túró Rudit, vagy pudingot enni, és nincs, az nagyon rossz!”
- Egészséges/egészségtelen ételekkel tisztában vannak a gyermekek:
 - „Anya megnézi vásárláskor a címkét”
 - „Nem engedi anyukám megenni, mert megbetegedhetek”
- Gondoskodás, táplálkozás, egészség – a családban és az óvodában
 - Sütés-főzés – az étkezés, mint alapszükséglet gyermekszemmel
 - Hogyan készülnek az ételek?
 - Ételhigiénias szokások ismerete, és igénye
 - Ki vásárol, ki főz? Kinek főz? „Apa is szokott főzni, de csak magának...anya főz nekünk”

- Kötelező mindent megenni? Pozitív szülői és óvodapedagógusi hozzáállás
 - „Amit nem szeretek, vagy nem ismerek, kóstolót kérek” – **dönthet a gyermek!**
- Amiért ez fontos: az étkezés, mint játszma elkerülése – evészavar kialakulásának elkerülése
- **Jólétben is lehet éhezni!**
- A beszélgetések során megjelent a legfontosabb érzelmi igény a közös családi találkozások, nagyszülőkkel, közeli családtagokkal – **pandémia!**
- A játék, mint elsődleges és legfontosabb gyermeki tevékenység:
- „Szomorú voltam, hogy nem tudtam ott lenni még, mert szeretek vele játszani”

Összegzés: Legfőbb kutatási eredmények a létszükségletek kapcsán

- A gyermekek játékában és beszélgetéseiben egyaránt megjelent a túléléshez és az egészséghez szükséges alapvető dolgok iránti aggodalom
- Mindezt az adott **játéktevékenység, a családtagok által elmondottak** vagy hallottak elmesélése, valamint a saját ötleteik váltották ki (pl. az egészséggel és tisztasággal kapcsolatos megjegyzések a csoportszoba sarok szerepjátékban való részvétel során)

DEBRECENI
EGYETEM

Összegzés: Legfőbb kutatási eredmények a létszükségletek kapcsán

- Az elemzések során kiderül, hogy még a legkisebb gyerekek is tisztában voltak a COVID-19 helyzettel (miért fontos bizonyos dolgokat, például a kézmosást megtenni)
- A gyermekek értelmezése az élethez szükséges alapvető dolgokról inkább **a gyermekek által vezetett beszélgetésekben és játékokban bukkant fel**, mintsem egy tervezett vitatéma során
- A mindennapokba szőtték bele, és a tevékenység során történtek vagy **egy másik gyermek tevékenységei ösztönözték** őket. Ez azt mutatja, hogy a gyermekek tisztában vannak az élethez szükséges alapvető dolgokkal, még akkor is, ha nem teljesen vannak tisztában azzal, hogy milyen következményekkel jár, ha nem férnek hozzá

DEBRECENI
EGYETEM

Pedagógusi gondolatok, érzések a kutatást követően

- Új szemléletmód
- Bizonyosság, hogy a gyermekek teljesen tisztában vannak a jogaikkal a saját fejlettségi szintjükön, valamint a megfelelő módon (pl. meséken keresztül) remekül lehet fejleszteni őket ebben a témában
- A kutatás során visszatérően megjelent a szülők elfoglaltsága okán az érzelmi biztonság, az odafigyelés hiánya
- Okoseszközök, mint digitális babysitterek - „az okoseszköz nem simogat”!...a lélek éhezik...

KÖSZÖNJÜK A FIGYELEMET!

klara0709@freemail.hu
csipcsupovi@gmail.com
rabai.david@ped.unideb.hu